

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۱۳۸۲/۵/۱ - ۴

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بجای

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۲، ۱۱، ۲۵۶۷ صبح

تاریخ ثبت:

عصر

اقدام کننده: ۸۲، ۵، ۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۲۱۵/۴۶۹۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ دولت در مورد

الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه

زنان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای

اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴)

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای

محترم به پیوست ارسال می شود.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۱۳۸۲/۵/۶

پوست

مجلس

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۲/۱۱/۲۵۶۷ صبح
تاریخ ثبت:
اقدام کننده: ۸۲/۵/۶ عصر

لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به «کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان» به شرح پیوست منوط به برقراری تحفظات و شروط زیر ملحق گردد و اسناد مربوط را تودیع و تسلیم نماید:

الف - جمهوری اسلامی ایران مفاد کنوانسیون مذکور را در مواردی که با شرع مقدس اسلام مغایرت نداشته باشد قابل اجرا می داند.

ب - جمهوری اسلامی ایران خود را موظف به اجرای بند (۱) ماده (۲۹) این کنوانسیون، درخصوص حل و فصل اختلافات از طریق داوری و یا ارجاع به دیوان بین المللی دادگستری نمی داند.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان

مقدمه:

دولتهای عضو این کنوانسیون:
با عنایت به اینکه منشور ملل متحد بر پای بندى به حقوق اساسی بشر، مقام و منزلت هر فرد انسانی و برابری حقوق زن و مرد تأکید دارد.
باتوجه به اینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر بر اصل جایز نبودن تبعیض تأکید داشته و اعلام می دارد که کلیه افراد بشر آزاد به دنیا آمده و از نظر منزلت و حقوق یکسان بوده و

مبتنی

بدون هیچگونه تمایزی، از جمله تمایزات مبتنی بر جنسیت، حق دارند از کلیه حقوق و آزادی‌های مندرج در این اعلامیه بهره‌مند شوند.

با عنایت به اینکه دولتهای عضو کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر متعهد به تضمین حقوق برابر زنان و مردان در بهره‌مندی از کلیه حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و سیاسی می‌باشند،

با در نظر گرفتن کنوانسیون‌های بین‌المللی که تحت نظر سازمان ملل متحد و کارگزاری‌های تخصصی به منظور پیشبرد حقوق زنان و مردان منعقد گردیده‌اند،

باتوجه به قطعنامه‌ها، اعلامیه‌ها و توصیه‌هایی که توسط سازمان ملل متحد و کارگزاری‌های تخصصی برای پیشبرد تساوی حقوق زنان و مردان تصویب شده است، با نگرانی از اینکه علی‌رغم این اسناد متعدد، تبعیضات علیه زنان همچنان به طور گسترده ادامه دارد،

با یادآوری اینکه تبعیضات علیه زنان ناقض اصول برابری حقوق و احترام به شخصیت بشر می‌باشد و مانع شرکت زنان در شرایط مساوی با مردان در زندگی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای خود و نیز گسترش سعادت جامعه و خانواده شده و شکوفایی کامل قابلیت‌ها و استعدادهای زنان در خدمت به کشورهای خود و بشریت را دشوارتر می‌نماید،

با نگرانی از اینکه زنان در شرایط فقر و تنگدستی حداقل امکان دسترسی را به مواد غذایی، بهداشت، تحصیلات، آموزش و امکانات اشتغال و سایر نیازها دارند،

با اعتقاد بر اینکه تشکیل نظام نوین اقتصاد بین‌الملل براساس مساوات و عدالت در تحقق پیشبرد برابری بین مردان و زنان نقش مهمی را ایفا می‌کند،

با تأکید بر اینکه ریشه کن کردن آپارتاید، اشکال مختلف نژادپرستی، تبعیض نژادی، استعمار، استعمار نو، تجاوز، اشغال و سلطه و دخالت خارجی در امور داخلی دولتها لازمه تحقق کامل حقوق مردان و زنان می‌باشد،

مبطل

با تأکید بر اینکه تحکیم صلح و امنیت بین‌المللی، تشنج زدایی بین‌المللی، همکاریهای متقابل کلیه دولتها صرفنظر از نظامهای اجتماعی و اقتصادی آنان، خلع سلاح کلی و کامل و به ویژه خلع سلاح اتمی تحت نظارت و کنترل دقیق و مؤثر بین‌المللی، تأکید بر اصول عدالت، مساوات و منافع متقابل در روابط بین‌کشورها و احقاق حق مردم تحت سلطه استعمار و بیگانه و اشغال خارجی برای دستیابی به حق تعیین سرنوشت و استقلال و همچنین احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی باعث توسعه و پیشرفت اجتماعی خواهد شد و در نتیجه به دستیابی به مساوات کامل بین مردان و زنان کمک خواهد کرد، با اعتقاد بر اینکه توسعه تمام و کمال یک کشور، رفاه جهانی و برقراری صلح، مستلزم شرکت یکپارچه زنان در تمام زمینه‌ها در شرایط مساوی با مردان است، با در نظر گرفتن سهم عمده زنان در تحقق رفاه خانواده و پیشرفت جامعه، که تاکنون به طور کامل به رسمیت شناخته نشده است، اهمیت اجتماعی مادری و نقش والدین در خانواده و در تربیت کودکان، و با آگاهی از اینکه نقش زنان در تولیدمثل نباید اساس تبعیض بوده بلکه تربیت کودکان نیازمند اشتراک مسؤلیت بین زن و مرد و جامعه به طور کلی می‌باشد،

با اطلاع از اینکه تغییر در نقش سنتی مردان و زنان در جامعه و خانواده برای دستیابی به مساوات کامل میان زنان و مردان ضروری است، با عزم بر اجرای اصول مندرج در اعلامیه محو تبعیض علیه زنان و در این راستا اتخاذ اقدامات ضروری برای از میان برداشتن این‌گونه تبعیض‌ها در کلیه اشکال و صور آن.

به شرح زیر توافق کرده‌اند :

مبتنی

بخش اول

ماده ۱ - از نظر این کنوانسیون عبارت «تبعیض علیه زنان» به هرگونه تمایز، استثنا (محرومیت) یا محدودیت براساس جنسیت که نتیجه یا هدف آن خدشه دار کردن یا لغو شناسایی، بهره‌مندی، یا اعمال حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و یا هر زمینه دیگر توسط زنان صرفنظر از وضعیت زناشویی ایشان و براساس تساوی میان زنان و مردان، اطلاق می‌گردد.

ماده ۲ - دولتهای عضو تبعیض علیه زنان را در کلیه اشکال آن محکوم کرده، موافقت می‌نمایند که بدون درنگ سیاست محو تبعیض علیه زنان را با کلیه ابزارهای مناسب دنبال نموده و بدین منظور موارد ذیل را متعهد می‌شوند:

الف - گنجانیدن اصل مساوات میان زنان و مردان در قانون اساسی یا سایر قوانین مربوط هر کشور، چنانچه تاکنون منظور نشده باشد، و تضمین تحقق عملی این اصل به وسیله وضع قانون یا سایر طرق مناسب دیگر.

ب - تصویب قوانین مناسب و یا اقدامات دیگر، از جمله مجازات در صورت اقتضاء، به منظور ممنوع کردن تبعیض علیه زنان.

پ - برقراری حمایت قانونی از حقوق زنان بر مبنای برابری با مردان و حصول اطمینان از حمایت مؤثر از زنان در مقابل هرگونه اقدام تبعیض آمیز از طریق مراجع قضایی ذی صلاح ملی و سایر مؤسسات دولتی.

ت - خودداری از انجام هرگونه عمل و حرکت تبعیض آمیز علیه زنان و تضمین رعایت این تعهدات توسط مراجع و مؤسسات دولتی.

ث - اتخاذ کلیه اقدامات مناسب جهت محو تبعیض علیه زنان توسط هر شخص، سازمان و یا شرکت.

مبتنی

ج - اتخاذ تدابیر لازم از جمله وضع قوانین به منظور اصلاح یا فسخ قوانین، مقررات، عرف یا روشهای موجود که علیه زنان تبعیض آمیز می باشند.

ج - فسخ کلیه مقررات کیفری ملی که تبعیض علیه زنان را موجب می شوند.

ماده ۳ - دولتهای عضو باید در تمام زمینهها به ویژه زمینههای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کلیه اقدامات مناسب از جمله وضع قوانین را برای تضمین توسعه و پیشرفت کامل زنان با هدف ضمانت بهره مندی آنان از حقوق بشر و آزادیهای اساسی بر مبنای مساوات با مردان به عمل آورند.

ماده ۴ -

۱- اتخاذ تدابیر ویژه موقتی توسط دولتهای عضو که هدف آن تسریع مساوات بین مردان و زنان در عمل می باشد، نباید به عنوان «تبعیض» به صورتی که در این کنوانسیون تعریف شده است تلقی گردد، لکن این امر به هیچ وجه نباید منجر به حفظ معیارهای نابرابر و مجزا شود. این اقدامات پس از تحقق اهداف مربوط به رفتار و فرصتهای برابر متوقف خواهد شد.

۲- اتخاذ تدابیر ویژه توسط دولتهای عضو از جمله اقداماتی که در این کنوانسیون برای حمایت از مادری منظور شده است، تبعیض آمیز تلقی نخواهد شد.

ماده ۵ - دولتهای عضو کلیه اقدامات مناسب در زمینههای زیر را به عمل می آورند:

الف - تعدیل الگوهای اجتماعی و فرهنگی رفتاری مردان و زنان به منظور از میان برداشتن تعصبات و کلیه روشهای سنتی و غیره که بر تفکر پست نگر یا برتر نگر هر یک از دو جنس یا نقش های کلیشه ای برای مردان و زنان استوار می باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

شماره

تاریخ ۶ - ۱۵ / ۱۳۸۲

تاریخ

پست

مجلس عالی

ب - حصول اطمینان از اینکه آموزش خانواده شامل درک صحیح از وضعیت مادری به عنوان یک وظیفه اجتماعی و شناسایی مسؤولیت مشترک زنان و مردان در پرورش و تربیت کودکان خود - با این استنباط که منافع کودکان در تمام موارد در اولویت قرار دارد - باشد.

ماده ۶ - دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی از جمله وضع قوانین را به منظور جلوگیری از کلیه اشکال قاچاق زنان و بهره‌برداری از روسپیگری زنان به عمل خواهند آورد.

بخش دوم

ماده ۷ - دولتهای عضو برای محو تبعیضات علیه زنان در زندگی سیاسی و اجتماعی کشور، کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد، به ویژه حقوق زیر را در شرایط مساوی با مردان برای زنان تضمین خواهند کرد:

الف - رأی دادن در کلیه انتخابات و همه‌پرسی‌های عمومی و داشتن اهلیت برای انتخاب شدن در تمام نهادهایی که به طور عمومی انتخاب می‌شوند.

ب - شرکت در تعیین سیاست دولت و اجرای آن و انتصاب به سمتهای دولتی و انجام کلیه مسؤولیتهای دولتی در تمام سطوح دولت.

پ - شرکت در سازمانها و انجمنهای غیردولتی مرتبط با زندگی سیاسی و اجتماعی کشور.

ماده ۸ - دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا بدون هیچگونه تبعیض و در شرایط مساوی با مردان این فرصت به زنان داده شود که به عنوان

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترتیس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۱۳۸۲ / ۵ / ۶

پست

بیتسابی

نماینده دولت خود در سطح بین‌المللی عمل نموده و در فعالیت سازمانهای بین‌المللی نقش داشته باشند.

ماده ۹ -

- ۱- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در مورد کسب، تغییر یا حفظ تابعیت خود اعطاء خواهند کرد. دولتها به ویژه تضمین می‌کنند که ازدواج با فرد خارجی یا تغییر تابعیت شوهر در طی دوران ازدواج خود به خود باعث تغییر تابعیت زن، بی‌وطن شدن یا تحمیل تابعیت شوهر به وی نگردد.
- ۲- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در مورد تابعیت فرزندانشان اعطاء خواهند کرد.

بخش سوم

- ماده ۱۰ - دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی جهت محو تبعیض علیه زنان به منظور اعطای حقوق مساوی با مردان به آنان در زمینه آموزش و پرورش به عمل خواهند آورد، به ویژه براساس مساوات بین زنان و مردان موارد زیر را تضمین خواهند کرد:
- الف - شرایط یکسان در زمینه آموزشهای فنی و حرفه‌ای، و برای دسترسی به آموزش و دریافت دانشنامه در انواع مختلف مؤسسات آموزشی در مناطق شهری و روستایی؛ این تساوی باید در آموزش پیش مدرسه‌ای، آموزش عمومی، فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی فنی و نیز دوره‌های حرفه‌ای مختلف تضمین شود.
 - ب - دسترسی به برنامه درسی یکسان، امتحانات یکسان، پایوران آموزشی دارای مهارتها و صلاحیتهای هم‌تراز و محلها و امکانات آموزشی با کیفیت برابر.
 - پ - از بین بردن هرگونه مفهوم کلیشه‌ای از نقش زنان و مردان در کلیه سطوح و در

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترتربس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۶ - ۵ / ۱۳۸۲

پست

بتبصلی

اشکال مختلف آموزشی از طریق تشویق به آموزش مختلط و سایر انواع روشهای آموزشی که نیل به این هدف را ممکن می سازد و به ویژه از طریق تجدیدنظر در کتب درسی و برنامه های آموزشی مدارس و تطبیق دادن روشهای آموزشی.

ت - فرصتهای یکسان جهت بهره مندی از راتبه ها و سایر مزایای تحصیلی.

ث - فرصتهای مشابه برای دستیابی به برنامه های مربوط به ادامه تحصیلات، از جمله برنامه های عملی سوادآموزی بزرگسالان به ویژه برنامه هایی که با هدف کاهش هرچه سریعتر شکاف آموزشی موجود بین زنان و مردان تدوین یافته اند.

ج - کاهش درصد دانش آموزان دخترتری که ترک تحصیل می کنند و تنظیم برنامه هایی برای دختران و زنانی که ترک تحصیل زودرس داشته اند.

چ - فرصتهای یکسان برای شرکت فعال در ورزش و تربیت بدنی.

ح - دسترسی به اطلاعات آموزشی مشخص که سلامتی و تندرستی خانواده را تضمین می نمایند، از جمله اطلاعات و راهنمایی در مورد تنظیم خانواده.

ماده ۱۱ -

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا هرگونه تبعیض علیه زنان در اشتغال از بین برود و براساس اصل تساوی زنان و مردان، حقوق مشابه برای آنها به ویژه در موارد زیر تضمین شود:

الف - حق اشتغال به کار به عنوان حق جدایی ناپذیر تمام افراد بشر.

ب - حق استفاده از فرصتهای استخدامی یکسان، از جمله اعمال ضوابط یکسان برای انتخاب در موضوعات استخدام.

پ - حق انتخاب آزادانه حرفه و پیشه، حق برخورداری از ارتقای مقام، حق برخورداری از امنیت شغلی و تمام امتیازات و شرایط شغلی و حق استفاده از دوره های آموزش حرفه ای و بازآموزی، از جمله کارآموزی و شرکت در دوره های آموزش حرفه ای

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر ترنس

۳۱۷۴۴

شماره ۶ - ۱۳۸۲ / ۵ / ۶

تاریخ

پست

پیشنهادی

پیشرفته و آموزش مرحله‌ای.

ت - حق دریافت دستمزد برابر و نیز استفاده از مزایا و حق برخورداری از رفتار یکسان در مشاغلی که دارای ارزش برابر است و همچنین رفتار یکسان در ارزیابی کیفیت کار مشابه.

ث - حق استفاده از بیمه‌های اجتماعی به ویژه در دوران بازنشستگی، دوران بیکاری، هنگام بیماری و ناتوانی و دوران پیری و در سایر موارد از کارافتادگی و نیز حق استفاده از مرخصی استحقاقی.

ج - حق حفظ سلامتی و رعایت ایمنی در محیط کار، از جمله حمایت از وظیفه تولید مثل.

۲- به منظور جلوگیری از اعمال تبعیضات علیه زنان بر پایه ازدواج یا مادری (بارداری) و تضمین حق مؤثر آنان جهت کار، دولت‌های عضو اقدامات زیر را به عمل خواهند آورد:

الف - ممنوعیت اخراج به دلیل بارداری یا مرخصی زایمان و تبعیض در اخراج بر اساس وضعیت زناشویی و اعمال مجازات‌هایی بدین منظور.

ب - صدور اجازه مرخصی زایمان با حقوق یا مزایای اجتماعی مشابه بدون از دست دادن شغل قبلی، ارشدیت یا مزایای اجتماعی.

پ - تشویق به ارائه خدمات حمایتی اجتماعی لازم به نحوی که والدین را قادر نماید تعهدات خانوادگی را با مسؤولیتهای شغلی و مشارکت در زندگی اجتماعی هماهنگ سازند، بخصوص از طریق ترغیب ایجاد و توسعه شبکه تسهیلاتی برای مراقبت از کودکان.
ث - برقراری حمایت خاص از زنان هنگام بارداری در انواع مشاغلی که برای آنان زیان آور محسوب می‌گردد.

۳ - قوانین حمایت کننده در خصوص موضوعات ذکر شده در این ماده به طور متناوب همگام با پیشرفت اطلاعات و دانش‌های علمی و فنی باید مورد بررسی قرار گیرد

مجلس عالی

و در صورت لزوم بازنگری، لغو یا تمدید شوند.

ماده ۱۲ -

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات لازم را در مورد محو تبعیضات علیه زنان در زمینه مراقبت بهداشتی آنان به عمل خواهند آورد تا دسترسی به خدمات بهداشتی از جمله خدماتی که به تنظیم خانواده مربوط می شود براساس رعایت مساوات بین مردان و زنان تضمین گردد.

۲- دولتهای عضو صرفنظر از مفاد بند (۱) این ماده، ارائه خدمات مناسب در ارتباط با بارداری، بستری شدن برای زایمان و دوران پس از زایمان را تضمین خواهند کرد و در موارد لازم خدمات رایگان و نیز تغذیه کافی را در دوران بارداری و دوران شیردهی در اختیار آنان قرار خواهند داد.

ماده ۱۳ -

دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به منظور رفع تبعیض علیه زنان در سایر حوزه های زندگی اقتصادی و اجتماعی به عمل خواهند آورد تا حقوق یکسان به ویژه در زمینه های زیر براساس برابری مردان و زنان تضمین شود:

الف - حق استفاده از مزایای خانوادگی.

ب - حق استفاده از وام های بانکی، رهن و سایر اشکال اعتبارات مالی.

پ - حق شرکت در فعالیتهای تفریحی، ورزشی و کلیه زمینه های زندگی فرهنگی.

ماده ۱۴ -

۱- دولتهای عضو مشکلات خاص زنان روستایی را مدنظر قرار داده و به نقش مهمی که این زنان در جهت حیات اقتصادی خانواده های خود از جمله کار در بخشهای

بیتسابی

غیرمالی اقتصاد به عهده دارند توجه خاص مبذول خواهند داشت و کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا مفاد این کنوانسیون نسبت به زنان در مناطق روستایی اجراء گردد.

۲- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را برای رفع تبعیض علیه زنان در مناطق روستایی به عمل خواهند آورد تا این زنان براساس تساوی مردان و زنان در برنامه‌های عمرانی روستایی شرکت نموده و از آن بهره‌مند گردند و بخصوص از حقوق زیر برخوردار شوند:

الف - شرکت در تدوین و اجرای برنامه‌های عمرانی در کلیه سطوح.
ب - دسترسی به تسهیلات بهداشتی کافی از جمله اطلاعات، مشاوره و خدمات تنظیم خانواده.

پ - استفاده مستقیم از برنامه‌های تأمین اجتماعی.
ت - استفاده از انواع دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی رسمی و غیررسمی از جمله سوادآموزی عملی و نیز بهره‌مندی از کلیه خدمات محلی و فوق‌العاده به منظور بالابردن کارایی فنی آنان.

ث - تشکیل گروه‌ها و تعاونیهای خودیاری به منظور به دست آوردن امکان دستیابی مساوی به فرصتهای اقتصادی از طریق اشتغال یا خوداشتغالی.

ج - شرکت در کلیه فعالیتهای محلی.
چ - دسترسی به وامها و اعتبارات کشاورزی، تسهیلات بازاریابی، فناوری مناسب و برخورداری از رفتار مساوی در چارچوب اصلاحات ارضی و روستایی و نیز در برنامه‌های جایگزینی زمین.

ح - بهره‌مندی از شرایط زندگی مناسب به ویژه در مورد مسکن، بهداشت، آب و برق، ارتباطات و حمل و نقل.

مبتنی

بخش چهارم

ماده ۱۵ -

- ۱- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در برابر قانون اعطاء می‌کنند.
- ۲- دولتهای عضو در امور مدنی به زنان اختیارات و اهلیت قانونی دقیقاً یکسان با مردان و نیز فرصتهای مساوی برای بهره‌برداری از این اختیارات و اهلیت اعطاء خواهند کرد. دولتهای عضو بالاخص به زنان حقوق یکسان جهت انعقاد قرارداد و اداره اموال اعطاء کرده، با ایشان در کلیه مراحل دادرسی در دادگاهها و مراجع قضایی به صورت یکسان رفتار خواهند نمود.
- ۳- دولتهای عضو موافقت می‌نمایند که کلیه قراردادها و سایر اسناد خصوصی از هر نوع که دارای اثر قانونی بوده و در جهت محدود کردن اختیارات و اهلیت قانونی زنان می‌باشد کأن لم یکن تلقی گردد.
- ۴- دولتهای عضو به زنان و مردان حقوق یکسان در قبال قانون مربوط به تردد افراد و آزادی انتخاب مسکن و اقامتگاه اعطاء خواهند کرد.

ماده ۱۶ -

- ۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به منظور رفع تبعیض علیه زنان در کلیه امور مربوط به ازدواج و روابط خانوادگی به عمل خواهند آورد و به ویژه براساس تساوی مردان و زنان موارد زیر را تضمین خواهند کرد:
 - الف - حق یکسان برای عقد ازدواج.
 - ب - حق یکسان در انتخاب آزادانه همسر و عقد ازدواج تنها با رضایت کامل و آزادانه آنها.
 - ب - حقوق و مسؤولیتهای یکسان در طی دوران زناشویی و به هنگام جدایی.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۱۳۸۲ / ۵ / ۶

پوست

بخش پنجم

ت - حقوق و مسؤولیتهای یکسان به عنوان والدین، صرفنظر از وضعیت زناشویی آنها، در مسایلی که به فرزندان آنان مربوط می شود؛ در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار خواهد بود.

ث - حقوق یکسان در مورد تصمیم گیری آزادانه و مسؤولانه نسبت به تعداد فرزندان و فاصله زمانی بارداری و دسترسی به اطلاعات، آموزش و ابزار لازم که قدرت بهره مندی از این حقوق را به ایشان می دهد.

ج - حقوق و مسؤولیتهای یکسان در مورد قیمومت، حضانت، سرپرستی و فرزندخواندگی کودکان و یا موارد مشابه با این مفاهیم در حقوق ملی؛ در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار خواهد بود.

چ - حقوق فردی یکسان به عنوان شوهر و زن از جمله حق انتخاب نام خانوادگی، شغل و حرفه.

ح - حقوق یکسان برای زوجین نسبت به مالکیت، حق اکتساب، مدیریت، سرپرستی، بهره مندی و انتقال ملک اعم از این که رایگان بوده و یا هزینه ای دربر داشته باشد.

۲- نامزدی و ازدواج کودک هیچ اثر قانونی ندارد و کلیه اقدامات ضروری از جمله وضع قانون برای تعیین حداقل سن ازدواج و اجباری کردن ثبت ازدواج در دفاتر رسمی می باید به عمل آید.

بخش پنجم

ماده ۱۷ -

۱- به منظور بررسی پیشرفت حاصل شده در اجرای مفاد این کنوانسیون، کمیته محو تبعیض علیه زنان (که از این پس به عنوان کمیته یاد خواهد شد) شامل هجده نفر در

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۶ - ۵ / ۱۳۸۲

پوست

بیت‌نامی

زمان لازم الاجراء شدن و پس از تصویب یا پیوستن سی و پنجمین کشور عضو، بیست و سه نفر از خبرگان دارای شهرت اخلاقی والا و صلاحیت در زمینه مربوط به کنوانسیون تشکیل می‌شود. این خبرگان توسط دولتهای عضو از میان اتباع کشورهايشان انتخاب می‌شوند و در صلاحیت شخصی خود خدمت می‌کنند. در انتخاب این اشخاص به توزیع عادلانه جغرافیایی و به حضور اشکال مختلف تمدن و نظامهای عمده حقوقی توجه می‌گردد.

۲- اعضای کمیته با رأی مخفی و از فهرست افرادی که توسط دولتهای عضو نامزد شده‌اند انتخاب می‌شوند. هر دولت عضو می‌تواند یک نفر از اتباع خود را نامزد نماید.

۳- نخستین انتخابات شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این کنوانسیون برگزار خواهد شد. حداقل سه ماه قبل از تاریخ هر انتخابات، دبیرکل سازمان ملل متحد طی نامه‌ای از دولتهای عضو می‌خواهد تا ظرف دو ماه نامزدهای خود را معرفی کنند. دبیرکل فهرست اسامی نامزدها را به ترتیب حروف الفباء و با ذکر کشور نامزدکننده هر یک، تهیه و برای دولتهای عضو ارسال خواهد داشت.

۴- انتخاب اعضای کمیته در جلسه دولتهای عضو که توسط دبیرکل در مقر سازمان ملل متحد برگزار خواهد شد، انجام می‌شود. در این جلسه که حد نصاب رسمیت آن حضور دوسوم دولتهای عضو می‌باشد، اشخاص انتخاب شده برای عضویت در کمیته، آن دسته از نامزدهایی خواهند بود که بیشترین تعداد آراء و همزمان اکثریت مطلق آرای نمایندگان دولتهای عضو حاضر و رأی دهنده در جلسه را به دست آورند.

۵- اعضای کمیته برای یک دوره چهار ساله انتخاب می‌شوند. لکن دوره عضویت نه نفر از اعضای منتخب در اولین انتخابات در پایان دو سال به اتمام می‌رسد. بلافاصله پس از اولین انتخابات، اسامی این نه عضو به قید قرعه توسط رئیس کمیته انتخاب خواهد شد.

۶- انتخاب پنج عضو دیگر کمیته برابر مفاد بندهای (۲)، (۳) و (۴) این ماده و به دنبال سی و پنجمین تصویب یا الحاق صورت خواهد گرفت. دوره عضویت دو نفر از

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۶ - ۵ / ۱۳۸۲

پست

بیتسابی

اعضای بالا در پایان دو سال خاتمه خواهد یافت و اسامی این دو نفر به قید قرعه توسط رئیس کمیته انتخاب خواهد شد.

۷- به منظور اشغال پستهای خالی احتمالی، دولتی که فعالیت خبره‌اش به عنوان عضو کمیته متوقف شده است، خبره دیگری را از بین اتباع خود برای عضویت در کمیته، مشروط به تأیید کمیته انتخاب خواهد کرد.

۸- اعضای کمیته با تأیید مجمع عمومی و برابر ضوابط و شرایطی که مجمع مقرر می‌دارد و با در نظر گرفتن اهمیت مسؤلیتهای کمیته از سازمان ملل متحد مقرر در یافت خواهند نمود.

۹- دبیرکل سازمان ملل متحد تسهیلات و کارمندان لازم را به منظور تحقق و انجام مؤثر وظایف کمیته در چارچوب این کنوانسیون تأمین خواهد کرد.

ماده ۱۸ -

۱- دولتهای عضو، متعهد می‌شوند گزارشی برای بررسی کمیته در مورد اقدامات تقنینی، قضایی و اجرایی یا سایر اقدامات متخذه در راستای اجرای مفاد این کنوانسیون و پیشرفتهای حاصل شده در این رابطه در مواعید زیر به دبیرکل سازمان ملل متحد ارائه کنند:
الف - یک سال پس از لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون برای آن دولت، و
ب - پس از آن حداقل هر چهار سال یک بار و علاوه بر آن هر زمانی که کمیته درخواست کند.

۲- این گزارشها می‌تواند مبین عوامل و مشکلاتی باشد که بر میزان اجرای تعهدات موضوع این کنوانسیون اثر می‌گذارد.

ماده ۱۹ -

۱- کمیته آیین‌نامه اجرایی خود را تصویب خواهد نمود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

شماره

تاریخ ۱۳۴۲ / ۵ / ۶

تاریخ

پست

بتسابی

۲- کمیته مسؤلان خود را برای یک دوره دو ساله انتخاب خواهد کرد.

ماده ۲۰ -

- ۱- کمیته به منظور بررسی گزارشهایی که برابر با ماده (۱۸) این کنوانسیون ارائه شده هر ساله به مدتی که از دو هفته تجاوز نکند تشکیل جلسه می دهد.
- ۲- جلسات کمیته معمولاً در مقر سازمان ملل متحد یا در هر محل مناسب دیگری که به تصمیم کمیته تعیین می شود، برگزار خواهد شد.

ماده ۲۱ -

- ۱- کمیته همه ساله از طریق شورای اقتصادی و اجتماعی، گزارشی در مورد فعالیتهای خود به مجمع عمومی تسلیم می نماید و می تواند براساس بررسی گزارشها و اطلاعات واصل شده از دولتهای عضو پیشنهادهای و توصیه های کلی ارائه دهد. این پیشنهادهای و توصیه های کلی همراه با نظرات احتمالی دولتهای عضو در گزارش کمیته درج می گردد.
- ۲- دبیرکل سازمان ملل متحد گزارشهای کمیته را جهت اطلاع به کمیسیون مقام زن ارسال می نماید.

ماده ۲۲ - کارگزارهای تخصصی حق حضور را به هنگام بررسی اجرای مفاد این کنوانسیون که در محدوده فعالیتهای ایشان قرار دارد دارند. کمیته می تواند از کارگزارهای تخصصی دعوت کند تا گزارشهایی را در مورد نحوه اجرای کنوانسیون در زمینه هایی که به حوزه فعالیت آنها مربوط می شود ارائه نمایند.

مبتنی

بخش ششم

ماده ۲۳ - هیچ چیز در این کنوانسیون بر مقرراتی که برای دستیابی زنان و مردان به برابری مفیدتر و مؤثرتر وجود دارد تأثیر نخواهد گذاشت. این مقررات می تواند شامل موارد زیر باشد:

الف - قوانین یک دولت عضو، یا

ب - هر کنوانسیون، پیمان یا موافقتنامه بین المللی دیگری که برای آن دولت لازم الاجراء است.

ماده ۲۴ - دولتهای عضو متعهد می گردند کلیه اقدامات لازم در سطح ملی را که هدف از آن تحقق کامل حقوق به رسمیت شناخته شده در این کنوانسیون می باشد، به عمل آورند.

ماده ۲۵ -

۱- این کنوانسیون برای امضای کلیه دولتها مفتوح می باشد.

۲- دبیرکل سازمان ملل متحد به عنوان امین این کنوانسیون تعیین می شود.

۳- تصویب این کنوانسیون منوط به طی مراحل تصویب قانونی است. اسناد تصویب نزد دبیرکل سازمان ملل متحد به امانت گذارده خواهد شد.

۴- این کنوانسیون جهت الحاق کلیه دولتها مفتوح می باشد. الحاق با سپردن سند الحاق به دبیرکل سازمان ملل متحد محقق می شود.

ماده ۲۶ -

۱- دولتهای عضو می توانند در هر زمان طی نامه ای خطاب به دبیرکل سازمان ملل

بیت‌المال

متحد درخواست تجدید نظر در این کنوانسیون را بنمایند.

۲- مجمع عمومی سازمان ملل متحد در مورد اقدامات احتمالی بعدی در مورد چنین درخواستی تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۲۷ -

۱- این کنوانسیون سی روز پس از تاریخی که بیستمین سند تصویب یا الحاق آن نزد دبیرکل سازمان ملل متحد به امانت گذارده شود، لازم الاجراء می‌گردد.

۲- این کنوانسیون برای هر دولتی که آن را پس از به ودیعه سپردن بیستمین سند تصویب یا الحاق، تصویب می‌کند یا به آن ملحق می‌گردد، از سی امین روز تاریخی که سند تصویب یا الحاق آن دولت به امانت گذارده شده لازم الاجراء می‌گردد.

ماده ۲۸ -

۱- دبیرکل سازمان ملل متحد متن حق شرطهای کشورها در هنگام تصویب یا الحاق را دریافت نموده، آن را میان کلیه دولتها توزیع می‌نماید.

۲- حق شرطهایی که با هدف و منظور این کنوانسیون سازگار نباشد پذیرفته نخواهد شد.

۳- حق شرطها از طریق تسلیم اعلامیه‌ای خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد در هر زمان قابل پس گرفتن است. نامبرده همه دولتها را از این موضوع مطلع خواهد کرد. اعلامیه مزبور از تاریخ دریافت، نافذ خواهد بود.

ماده ۲۹ -

۱- هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بین دو یا چند دولت عضو که از طریق مذاکره حل نگردد بنا به تقاضای یکی از طرفها به داوری ارجاع می‌شود. چنانچه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۱۷۴۴

تاریخ ۶ - ۵ / ۱۳۸۲

پست

بتیغالی

ظرف شش ماه از تاریخ درخواست داوری، طرفها در مورد نحوه و تشکیلات داوری به توافق نرسند، یکی از طرفها می تواند خواستار ارجاع موضوع به دیوان بین المللی دادگستری مطابق با اساسنامه دیوان گردد.

۲- هر دولت عضو می تواند به هنگام امضاء یا تصویب این کنوانسیون یا الحاق به آن اعلام کند که خود را موظف به اجرای بند (۱) این ماده نمی داند. دولتهای عضو دیگر در قبال دولتی که در مورد بند (۱) این ماده اعلام حق شرط نموده است ملزم به اجرای بند (۱) نمی باشند.

۳- هر دولت عضوی که بر طبق بند (۲) این ماده اعلام حق شرط نموده باشد می تواند در هر زمان از حق شرط خود از طریق تسلیم اعلامیه ای به دبیرکل ملل متحد صرف نظر نماید.

ماده ۳۰ - این کنوانسیون که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیولی آن دارای اعتبار یکسان می باشند، نزد دبیرکل ملل متحد به امانت گذارده می شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و سی ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی